

Дневникъ

(стенографски)

на

XVII-то обикновено Народно събрание.

Четвърта извънредна сесия

Отваряне и 1. заседание

София, понеделникъ, 30 септемврий 1918 година.

Въ 3 ч. 45 м. слѣдъ пладне г. г. народнитѣ прѣдставители се събраха въ засѣдателната зала на Народното събрание.

Влѣзоха г. г. министритѣ и заеха мѣстата си.

Министъръ-прѣдседателъ А. Малиновъ: Г. г. народни прѣдставители! Отъ Негово Величество Царя получихъ слѣдното писмо: (Чете)

„На основание чл. 130 отъ конституцията, натоварвамъ Ви да отворите отъ мое име извънредната сесия на XVII-то обикновено Народно събрание.

Гр. София, 30 септемврий.

Фердинандъ“.

Възъ основа на тѣй даденото ми пълномощно отъ държавния глава, позволете ми да отворя Народното събрание съ слѣдното тронно слово: (Г. г. народнитѣ прѣдставители ставатъ прави) (Чете)

„Господа народни прѣдставители,

„Положението въ страната изобщо и особенитѣ грижи, които трѣбваше да се проявятъ за задоволяване многочисленитѣ нужди на геройски изпълняващата дълга си армия, наложиха прѣзъ м. юний съставянето на сегашното правителство.

„Господа народни прѣдставители,

„Правителството ми, посочено отъ общественото мнѣние и удостоено съ моето довѣрие, въ кжсото врѣме, прѣзъ което управлява страната, направи всичко, що му позволяваха обстоятелствата, да разрѣши многочисленитѣ трудни задачи, които му се поставиха отъ създалото се прѣзъ дългитѣ години на войната положение.

„Господа народни прѣдставители,

„Азъ и правителството ми, проникнати отъ най-голъма лоялностъ спрѣмо съюзницитѣ ни, имаме прѣдъ видъ само да изпълнимъ дълга си спрѣмо родината и да дадемъ възможностъ ней и на доблестното ни войнство да се сдобиятъ съ единъ почтенъ миръ съобразно съ скжпитѣ жертви, дадени отъ народа-за постигане обединението му. Въ тая посока се стори това, що бѣше възможно да се направи. Най-послѣ, прѣцѣнявайки всестранно положението, правителството ми рѣши да прѣдложи на многочисленитѣ ни врагове да влѣземъ въ прѣговори за примирие и евентуално за миръ.

„Господа народни прѣдставители,

„Правителството, имайки прѣдъ видъ създалото се положение и оная маса въпроси, които послѣдното постави и може още да сложи, рѣши да свика на извънредна сесия Народното събрание. Разумѣва се, че това не изключавя,

щото извънредната сесия на Народното събрание да може се занима и съ други мѣроприятия, които би се наложили отъ нуждитѣ на обикновеното и редовно управление.

„Господа народни прѣдставители,

„Увѣренъ, че въ вашитѣ обсъждания и рѣшения вие ще проявите вѣщина, мждростъ, патриотизмъ, каквито налага прѣживяваниятъ моментъ, азъ призовавамъ Божията благословия надъ вашитѣ трудове и обявявамъ четвъртата извънредна сесия на XVII-то обикновено Народно събрание за открита.

„Да живѣе България! (Викове „ура“ и продължителни ржкоплѣскания отъ всички страни придружиха послѣднитѣ думи, казани натъртено)

„Фердинандъ“.

Приподписали словото:

Прѣдседателъ на Министерския съветъ, министъръ на външнитѣ работи и на изповѣданията:

А. Малиновъ,

Министъръ на вжтрѣшнитѣ работи и народното здраве:

М. Такевъ,

Министъръ на народното просвѣщение:

С. Костурковъ,

Министъръ на правосждието: **Д-ръ Й. Фаденхехтъ,**

Министъръ на войната генералъ-лейтенантъ: **С. Савовъ,**

Министъръ на търговията, промишленостъта и труда:

Г. Т. Данаиловъ,

Министъръ на земледѣлието и държавнитѣ имоти:

Р. Маджаровъ,

Министъръ на общественитѣ сгради, пжтищата и благоустройството: **Н. Мушановъ**

Министъръ на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ:

Вл. Моловъ.

Слѣдъ прочитане на тронното слово архимандритъ д-ръ Ангимъ Шивачевъ, въ съслужение съ софийското духовенство, извърши тържественъ водосветъ и молебенъ.

Слѣдъ това г. г. министритѣ и народнитѣ прѣдставители заеха мѣстата си.

Прѣдседателтъ: (Звъни) отъ 243 народни прѣдставители разписали сж се въ списъка 143; включая и г. г. министритѣ, налице сж 151. Значи, има достатъчно число, за да може Народното събрание да се занимае съ опрѣдѣляне дневенъ редъ за слѣдующето заседание.

(Ето списъка на г. г. народнитѣ прѣдставители: Георги Абаджиевъ (отсжтствува), Мехмедъ Джелалъ Абединъ

(отсъствува), Михаилъ Аврамовъ (отсъствува), Никола Алтимирски, Георги п. Анастасовъ, Захарий Ангеловъ (отсъствува), Константинъ Апостоловъ, Никола Апостоловъ, Димитъръ Арнаудовъ (отсъствува), Марчо Атанасовъ, Недѣлко Атанасовъ, Никола Атанасовъ (отсъствува) Щерю Атанасовъ, Салимъ Ахмедовъ (отсъствува), Тефикъ х. Ахмедовъ (отсъствува), Иванъ Багаровъ (отсъствува), Жечо Бакаловъ, Цанко Бакаловъ, Милко Бечевъ, Димитъръ Благоевъ (отсъствува), Стефанъ Бобчевъ, Христо Божики (отсъствува), Константинъ Бозвелиевъ, Александъръ Бетевъ (отсъствува), Стоянъ Бошковъ (отсъствува), Христо Бояджиевъ, Недѣлко Бракаловъ, Атанасъ Буровъ (отсъствува), д-ръ Борисъ Вазовъ, Панко Вангеловъ (отсъствува), Григоръ Василевъ, Костадинъ Василевъ (отсъствува), д-ръ Димитъръ Вачовъ, Александъръ Величковъ, Иванъ Велчевъ (отсъствува), Йонко Веселиновъ, Илия Вълчевъ, Милушъ х. Вълчевъ, Тома Вълчевъ, Христо Гендовичъ, Георги Генковъ, д-ръ Никола Георгиевъ (отсъствува), д-ръ Христо Георгиевъ, Дѣлчо Георгиевъ, Сѣбо Георгиевъ (отсъствува), Тодоръ Георгиевъ, Илия Георгиевъ, Атанасъ Германски, Иванъ Гешовъ (отсъствува), д-ръ Александъръ Гиргиновъ, Георги Голевъ (отсъствува), Василъ Гулевъ, д-ръ Лазаръ Дагоровъ, Георги Данаиловъ, д-ръ Стоянъ Даневъ, Петъръ Даскаловъ, Юрданъ Дечевъ, Димитъръ Джанкардашлийски (отсъствува), д-ръ Петъръ Джидровъ, Александъръ Димитровъ, Георги Димитровъ (отсъствува), д-ръ Димитъръ Димитровъ (отсъствува), Христо х. Димитровъ (отсъствува), Гочо Димовъ, Расилъ Димчевъ, Тодоръ Димчевъ, д-ръ Петъръ Динчевъ (отсъствува), Станчо Доневъ (отсъствува), Константинъ Досевъ (отсъствува), Стефанъ Дойчиновъ, Димитъръ Драгиевъ, Бешко Дуновъ, Иванъ Желевъ, Георги Занковъ, Христо Занковъ, Никола Здравковъ, Михаилъ Зелковъ, Станю Златевъ (отсъствува), Дончо Златковъ (отсъствува), Младенъ Златковъ (отсъствува), Шакиръ Зюмриевъ, х. Юсуфъ Ибраимовъ (отсъствува), Иванъ х. Ивановъ (отсъствува), д-ръ Сава Иванчевъ, Христо Кабакчиевъ, Сотиръ Календеровъ (отсъствува), Никола Калчевъ (отсъствува), Константинъ х. Калчевъ, Белизаръ Каракашевъ, Миле Каралеевъ (отсъствува), Василъ Карапанджовъ, Илия Каратаневъ (отсъствува), Мехмедъ Кемалъ (отсъствува), д-ръ Симеонъ Кехлибаровъ (отсъствува), Георги Кирковъ, Илия Кирковъ (отсъствува), Ангелъ п. Кировъ, Мариъ Ковачевъ (отсъствува), Радой Козаровъ (отсъствува), Величко Кознички, Василъ Коларовъ, Стайко Коляровъ, Иванъ Колевъ, Андрей Коновъ, Иванъ Костовъ, Иванъ М. Костовъ (отсъствува), Стоянъ Костурковъ, Григоръ Коцевъ, Добри Кротиевъ, Ангелъ Крушковъ, Никола Кръстановъ, Захарий Кръстевъ (отсъствува), Янко Куцаровъ (отсъствува), Ангелъ Кундалевъ, Димо Кюрчевъ, Лазаръ Лазаровъ, Стефанъ Лилковъ, Петъръ Лисъ, Дамянъ Лихарски, Тодоръ Лукановъ (отсъствува), Коста Лулчевъ, Андрей Ляпчевъ (отсъствува), Рашко Маджаровъ, Григоръ Маджунковъ, Александъръ Малиновъ, Стефанъ Манафовъ (отсъствува), Христо Марковъ, Никола Марчевъ, Яковъ Матакиевъ, Александъръ Механджийски (отсъствува), Хафузъ Сали Мехмедовъ (отсъствува), Хафузъ Саджъ Мехмедовъ, Георги Миневъ, Тодоръ Митевъ (отсъствува), д-ръ Василъ Михалчевъ, Владимиръ Молловъ, Станчо Момчевъ, д-ръ Иванъ Момчиловъ, Данаилъ Моневъ, Никола Мушановъ, Никола Наумовъ (отсъствува), Начо Начевъ (отсъствува), Александъръ Недевъ, Велю Недѣлковъ (отсъствува), Димитъръ Недѣлковъ, Колю Недѣлковъ, д-ръ Юрданъ Нейовъ, Адамъ Нейчевъ, д-ръ Василъ Нейчевъ, Никола Ненчовъ (отсъствува), Василъ Николовъ, Константинъ Николовъ (отсъствува), Маринъ Ничовъ, Тодоръ Ноевъ, Мано Облаковъ (отсъствува), Стоянъ Омарчевски, Константинъ Панайотовъ, Петъръ Панайотовъ (отсъствува), Стефанъ Паприковъ (отсъствува), Паскаль Паскалевъ (отсъствува), Василъ Пасковъ, Кръстю Пастуховъ, Александъръ Пенчевъ (отсъствува), Добри Петковъ, Еню Петковъ, Стефанъ Петковъ, Методий Петровъ (отсъствува), Тодоръ Петровъ, Петъръ Пешевъ, Венедиктъ Поповъ (отсъствува), Георги Поповъ, Димитъръ Поповъ, Иванъ Г. Поповъ, Иванъ Т. Поповъ, Стефанъ Поповъ, Христо Г. Поповъ, Христо И. Поповъ, Георги Поцковъ (отсъствува), д-ръ Кириякъ Провадалиевъ (отсъствува), Тотю Продановъ (отсъствува), Иванъ Пѣевъ, Христо Радойковъ (отсъствува), Александъръ Радоловъ, д-ръ Еню Разпоповъ (от-

съствува), д-ръ Василъ Радославовъ, Коста Ранковъ, Юрданъ Рашевъ (отсъствува), Еджемъ Рухи бей (отсъствува), Андрей Садразановъ (отсъствува), д-ръ Никола Сакаровъ, Янко Сакъзовъ, Сабри бей Салимовъ, Аврамъ Свиначевъ (отсъствува), Гурко Серафимовъ (отсъствува), Коста Сидеровъ (отсъствува), Иванъ Симеоновъ, д-ръ Фоти Симеоновъ, Христо Славейковъ (отсъствува), Атанасъ х. Славчевъ (отсъствува), Нено Станевъ (отсъствува), Александъръ Станчевъ, Илия Стоевъ (отсъствува), Георги Стоиловъ (отсъствува), д-ръ Никола Стойчевъ, Пою Табаковъ (отсъствува), Михаилъ Такевъ, Дечо Теневъ, Теодоръ Теодоровъ, Димитъръ Тончевъ, Константинъ Торлаковъ, Димитъръ Тошковъ, Каменъ Тошевъ, Теню Узуновъ (отсъствува), Якимъ Ушевъ, д-ръ Йосифъ Фаленхетъ, Исмаилъ Хакъ бей, Никола Харлаковъ, Хашимъ бей (отсъствува), Никола Хитровъ, д-ръ Андрей Ходжовъ, Ненко Храновъ (отсъствува), Александъръ Христовъ, Хино Христовъ, Талятъ Мехмедъ х. Хюсеиновъ (отсъствува), Хюсни Хюсеиновъ (отсъствува), Асѣъ Цанковъ, Иванъ Цановъ, Найчо Цановъ, Коста Цигорановъ (отсъствува), Крумъ Чапрашиковъ, д-ръ Радимиръ Черневъ, Стоянъ Чешмеджиевъ, Панайотъ Чорбаджиевъ, Атанасъ Черневъ (отсъствува), Стоянъ Шиваровъ, Никола Шишковъ, х. Махмудъ С. бей Шукриевъ (отсъствува), Юрданъ Юрдановъ (отсъствува), х. Ибриямовъ Юмеръ, Димитъръ Яблански, д-ръ Тодоръ Янковъ (отсъствува), Христо Янковъ (отсъствува), Илия Януловъ (отсъствува).

Прѣдседателъ: Има думата г. министъръ-прѣдседателъ.

Министъръ-прѣдседателъ А. Малиновъ: Г. г. народни прѣдставители! Споредъ правилника на Събранието, ние трѣбва да имаме нашето засѣдание въ срѣда. Азъ бихъ молилъ, обаче, народното прѣдставителство да се съгласи, щото първото ни засѣдание да бѣде въ петѣкъ, за да имамъ възможностъ за тоя день да ви приготвя едно подобно изложение върху най-актуелния въпросъ — въпросъ за примиренето и мира, който е въ връзка съ положението на България. Азъ тая минута не мога да ви кажа повече отъ това, че правителството е получило отъ делегатитѣ, които се намиратъ въ Солунъ, извѣстие, че е подписано примиренето. Въпросъ за примиренето, за неговитѣ условия, въпросъ за мира и сѣщо за неговитѣ условия, най-послѣ вътрѣшното положение на страната, на което вие всички сте свидѣтели, всичко това изисква особено внимание, особени грижи на правителството. Всѣки единъ часъ, за да не кажа повече, му е нуженъ и му е скѣпъ. И понеже събитията се развиватъ много бързо, азъ бихъ молилъ, имайки прѣдъ видъ това, да намѣрите, че моето искане за отлагане на засѣданието до петѣкъ, а не до срѣда, има своитѣ оправдателни, своитѣ законни причини. Това е моето прѣдложение. Ако ли, обаче, народното прѣдставителство намира, че съ въпроситѣ, които азъ бѣгло начертахъ, ще трѣбва да се занимаемъ още въ идното засѣдание, въ срѣда, лично противъ това не бихъ ималъ нищо, но много нѣщо не бихъ казалъ. Ако волята на Събранието бѣде да ни изслуша не въ срѣда, а въ петѣкъ, тази воля за мене ще бѣде, както всѣкога волята на Събранието, света.

Азъ права, прочее, прѣдложение да се съгласи Народното събрание, щото да имаме засѣдание не въ срѣда, както това диктува правилникътъ, а въ петѣкъ, и то съ дневенъ редъ: изложение отъ моя страна на положението изобщо на страната и специално едно изложение на причинитѣ, които налагаха правителството да поиска примире и миръ. Азъ моля днешното засѣдание да бѣде вдигнато, и съ тоя дневенъ редъ, който начертахъ, да се занимаемъ въ идното засѣдание въ срѣда или петѣкъ — бихъ молилъ въ петѣкъ.

Прѣдседателъ: Които приематъ прѣдложението на г. министъръ-прѣдседателя, да имаме засѣдание не въ срѣда, а въ петѣкъ, съ опрѣдѣления отъ него дневенъ редъ, моля, да си вдигнатъ рѣката. Единодушно прието.

Засѣданието се вдигна.

(Вдигнато въ 4 ч. 20 м. слѣдъ пладне)

Прѣдседателъ: Д-ръ Д. К. ВАЧОВЪ

Секретаръ: М. ЗЕЛКОВЪ

Началникъ на Стенографското бюро: Т. ГЪЛЖОВЪ